

Měsíčník EU aktualit

číslo 19,
duben 2005

strana 3	Návrh směrnice o službách bude přepracován
strana 4	Rozdíly v cenách osobních automobilů v EU přetrvávají
strana 6	EU odložila zahájení přístupových rozhovorů s Chorvatskem
strana 9	Analýza: Nová Lisabonská strategie
strana 12	Téma měsíce: Pakt stability a růstu a změna jeho pravidel

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.
Poláčkova 1976/2
140 00 Praha 4
tel.: +420 261 073 308
fax: +420 261 073 004
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník
manažer EU Office
+420 261 073 019
pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička
+420 261 073 484
jjedlicka@csas.cz

Alena Smolíková
+420 261 073 308
asmolikova@csas.cz

pod záštitou p. Pavla Kysilky
hlavního ekonoma a
člena představenstva České spořitelny

Vážený čtenáři,

měsíc březen přinesl v evropském integračním dění jedno významné ponaučení, řekl bych lekci, kterou bychom si měli velmi dobře zapamatovat. Velmi výmluvně ilustruje prosazování zájmů v rámci Unie. Je dost možné, že toto ponaučení je použitelné i pro jiné situace, nejen tu konkrétní k níž se váže. Ono konkrétně nás na tomto místě až tak moc nezajímá, důležitější je spíše princip. Tím konkrétně se mimo jiné zabýváme ve větší míře detailu právě na stránkách tohoto Měsíčníku EU aktualit. Je jím již několik let diskutovaná reforma Paktu stability a růstu; diskuse ohledně této reformy nabrala v posledních měsících a týdnech na obrátkách a výsledkem je posvěcení této reformy.

V čem spočívá ono klíčové ponaučení? Že i v Evropské unii se hraje podle not těch mocných a mocnějších. A oni mocní a mocnější si pravidla této hry přizpůsobují podle jim se hodících potřeb, které se v čase mění. Pod rouškou standardně vyhlížejíci procedury se jim většinou podaří prosadit to, co oni chtějí a co by se malým a menším (anebo méně mocným) nikdy nepodařilo.

I po padesáti letech procesu evropské integrace tak platí, že je to převážně projekt německo-francouzský (či francouzsko-německý), v němž ostatní hrají roli více či méně aktivních nahrávačů. I role nahrávače může být (a nepochybně je) pro mnohé (zřejmě pro všechny) natolik výhodná, že členy Unie jsou. Na druhou stranu utvrzení se v tomto faktu umožní sejmout růžové brýle pozorující hloubku vlastního sjednocení Evropy. Technicky, procedurálně je Evropa zajisté sjednocena značně. Mocensky, tedy reálně, samozřejmě zůstává kolbištěm soutěže jednotlivých národních států a jejich zájmů. A i po těchto padesáti letech je poměrně zřetelně patrné, kdo ve svých rukou drží privilegia zakladatelů, a kdo v jaké stanici a za jakých okolností do evropského vlaku nastoupil.

Konstatování tohoto faktu není kritikou; je pokusem o sdělení reality, deskripci evropského integračního dění, které nám i dalším členům vskutku nabízí bezpočet nových příležitostí k našemu vlastnímu posílení, zdokonalení, zlepšení a schopnosti čestně obstát v celoevropské soutěži.

A to se nám prozatím daří jen v omezené míře. Vybereme-li náhodně v současnosti ostře sledované oblasti – kupříkladu mít jasno jak budeme schvalovat Ústavu pro Evropu, ani březen více světla nepřinesl. V březnu jsme si současně mohli přečíst, že Česká republika se z absolutního dna evropského žebříčku měřícího implementaci norem EU do národní legislativy „vyšplhala“ na chvost druhé desítky.

Jak vidno, úvah o průběhu evropské integrace nabízí zvláště toto období skutečně mimořádně mnoho. Budeme v EU Office rádi, povedete-li je ve společnosti našeho Měsíčníku EU aktualit i nad našimi stránkami www.csas.cz/eu.

Příjemný vstup do letošního jara Vám přeje

Petr Zahradník

Summit Evropské unie posvětil dohodu ministrů financí členských států a schválil revizi Paktu stability a růstu ve směru většího uvolnění fiskálních pravidel. Odpor některých států v čele s Francií vedl k přepracování návrhu směrnice o službách, která měla umožnit efektivní fungování jednotného vnitřního trhu v tomto sektoru. Turecko je opět o něco blíže k zahájení vyjednávání o vstupu do Evropské unie, když rozhodlo o rozšíření celní unie i na deset nových členských států, včetně Kyperské republiky.

EKONOMIKA A EURO

EU uvolnila pravidla Paktu stability a růstu

Nejvyšší představitelé členských států EU na jarním summitu posvětili dohodu ministrů financí a schválili revizi Paktu stability a růstu. Dohoda přichází po letech krize tohoto pravidla fiskální disciplíny, kdy řada států Pakt beztestně a opakovaně překračovala a hrozilo dokonce i jeho úplné zrušení. Nyní přijde na řadu Evropská komise, která musí navrhnout změny v prováděcích předpisech, jež s Paktem souvisejí.

Základní parametry Paktu, tříprocentní hladina deficitu veřejných rozpočtů a 60% hranice veřejného dluhu k HDP, zůstávají zachovány. Avšak seznam výjimek a polehčujících okolností, za kterých lze překročit tříprocentní deficit veřejných financí, se rozšířil a zároveň se prodloužilo období, po které může tento stav trvat, než EU přistoupí k sankcím.

Sankce nebudou uvaleny v případě, že porušení daných pravidel bude malé a dočasné, a finance budou použity na:

- pečování o mezinárodní stabilitu,
- dosažení evropských politických cílů, především pak sjednocení Evropy,
- investice do vzdělání, inovací, vývoje a boje proti nezaměstnanosti,
- veřejné investice,
- snižování zadlužení,
- penzijní reformu (země, které odstartují penzijní reformu, budou moci z deficitu tyto investice „odepisovat“ po dobu pěti let, v prvním roce 100 % nákladů, v letech následujících 80, 60, 40 a 20 %).

Pakt dále stanovuje, že střednědobým cílem pro nízké zadlužené země s rychlým růstem dluhu je jednocentní deficit rozpočtu ve vztahu k HDP, pro země s vysokým dluhem a nízkým tempem růstu je to pak rozpočet vyrovnaný nebo přebytkový. Členské země budou využívat „dobrých časů“ ke snižování rozpočtových schodků a snažit se v této době o přebytky. Cílem je i „dostatečné snižování“ zadlužení a dosažení hodnoty 60 % HDP jako „uspokojivé úrovně.“

Další dohodnuté změny:

- Země eurozóny a země v systému ERM-II (čekající na vstup do eurozóny) by měly snižovat deficity svých rozpočtů o 0,5 % HDP ročně.
- Země zavádějící strukturální změny (například penzijní reformu) se bez hrozby sankcí mohou vyhnout plnění svých střednědobých cílů.
- Ministři financí zemí eurozóny budou revidovat rozpočtový vývoj a implementaci minimálně jednou ročně.
- Definice negativního vývoje ekonomiky, která umožňuje schodkové hospodaření, byla místo dosavadního dvouprocentního propadu HDP rozšířena na jakýkoliv pokles HDP nebo ztrátu výkonu ekonomiky v době, kdy růst HDP je blízko nulovým hodnotám.

Další možnosti, jak se vyhnout sankcím:

- Země mohou získat více času k dosažení rozpočtové rovnováhy v případě, že zavádějí reformy, jejichž pozitivní vliv na výsledek se projeví až v delším časovém horizontu.
- Země, která se proviní, bude mít šest místo čtyř měsíců k sjednání „rozpočtové nápravy“ poté, co obdrží varování od Evropské komise.
- Termín pro snížení růstu deficitu je jeden rok po jeho zjištění; v případě výše zmíněných okolností může být daná lhůta prodloužena o jeden rok.

Pro nové členské státy se situace příliš nemění. Pakt jim ukládá systematicky směřovat k dosažení zmíněných ukazatelů podle národních konvergenčních programů. Odchylna od něj může vyvolat upozornění ze strany EU, nikoli však finanční sankce; ty se vztahují pouze na státy eurozóny.

Více naše hlavní téma na straně 12.

http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/84335.pdf

Eurostat získá více pravomocí v kontrole národních statistik

Evropská komise začátkem března schválila návrh nařízení, které umožňuje Eurostatu vykonávat nečekané hloubkové kontroly rozpočtových statistik v národních statistických úřadech. Cílem opatření je zajištění kvality reportovaných statistických dat z jednotlivých členských států a zamezení dalších podvodů a nepřesností, jako v případě Řecka a částečně i Itálie. Podle návrhu nařízení mají být národní experti i členské státy připraveni k pomoci představitelům Eurostatu.

„Dohled nad rozpočty je nezbytný, má-li eurozóna fungovat. Nelze ho však provádět, pokud členské státy nedávají Komisi spolehlivá a čestná data a pokud Eurostat nedostává rychle odpovědi na své otázky ohledně toho, jak se k těmto datům dospělo,“ řekl komisař Joaquín Almunia. Pokud budou stanovena jasná pravidla platná pro všechny členské státy, Český statistický úřad nemá s navrženým opatřením problém, řekl mluvčí ČSÚ Roman Prorok.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/234>

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

EU uvalí na USA 15% clo

Evropská unie začne od 1. května zatěžovat vybrané americké zboží dodatečným dovozním clem ve výši 15 % jeho hodnoty. Důvodem je skutečnost, že i přes opakované výzvy Američané neodstranili tzv. Byrdův dodatek zákona, který zvýhodňuje americké podniky. Představitelé EU si na tuto legislativu spolu s dalšími zeměmi stěžovali před Světovou obchodní organizací (WTO), která jejich námitky uznala. Američané přesto odmítli dodatek odstranit a podle pravidel na ně mohou být uvaleny sankce v objemu 150 milionů dolarů.

Dodatečné clo se bude vztahovat na řadu zboží, které se do Unie z USA dováží. Sankční clo se dotkne dovozu papíru, zemědělských produktů, textilu, strojů a dalšího zboží. V první fázi se však jedná pouze o symbolický krok, neboť se bude týkat zboží zhruba za 28 milionů dolarů. V ročním horizontu se však může zvýšit po ohodnocení toho, jak hodně Byrdův dodatek poškodil evropské společnosti.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/374>

Turecko rozšíří celní unii i na nové členy EU

Turecko hodlá rozšířit dohodu o celní unii i na 10 nových členských států, včetně Kypru. Evropská komise sdělila, že Ankara je o tom informovala ve formálním dopisu. Podle dohody s Komisí se má celní unie rozšířit ještě před zahájením rozhovorů o členství Turecka v EU, naplánovaným na 3. října.

Dohoda o celní unii neznamená formální uznání Kyperské republiky, uvedl mluvčí Evropské komise, ačkoliv jistě přispěje k lepší atmosféře při zahájení negociačních rozhovorů o vstupu Turecka do Unie v říjnu letošního roku. Překážkou nyní zůstává turecké embargo na kyperské lodě a letadla. To bude muset být zrušeno, jinak přístupové rozhovory nezačnou.

Pokračování v tureckém reformním úsilí či právě normalizace vztahů mezi Ankarou a řeckou částí Kypru, která byla loni přijata do EU, jsou jedněmi z významných podmínek pro zahájení dlouho očekávaného vstupního vyjednávání.

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/turkey/index.htm>

JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH

Komise narazila se směrnicí o službách

Silný tlak, zejména ze strany Francie a Německa, přiměl Evropskou komisi k přepracování navržených opatření, která měla liberalizovat evropský trh poskytování služeb. Směrnice o službách neboli tzv. Bolkesteinova směrnice (pojmenovaná po bývalém evropském komisaři, který ji navrhl) byla přitom považována za jednu z klíčových prvků Lisabonské strategie stát se nejvíce konkurenceschopnou ekonomikou na světě.

Na nutnosti přepracovat direktivu tak, aby nedošlo k ohrožení evropského sociálního modelu, se shodla i Evropská rada.

Sektor služeb se na evropské ekonomice podílí 70 % a Bolkesteinova směrnice si kladla za cíl otevření evropského trhu služeb konkurenci tak, že poskytovatelé služeb budou moci nabízet služby přes hranice členských států a přitom se ale budou řídit legislativou státu svého původu.

Již od svého představení v lednu 2004 se návrh směrnice dostal pod těžkou palbu odborů, socialistických stran a některých národních vlád (zejména Francie, Německa, Belgie, Rakouska a Švédska). Kritici se obávali, že otevření trhu služeb povede k přílivu poskytovatelů z nových členských zemí, kteří budou schopni nabízet služby za nižší ceny, a zároveň odchodu poskytovatelů služeb ze starších členských států.

Evropský komisař zodpovědný za vnitřní trh Charlie McCreevy oznámil, že kontroverzní princip "země původu" bude revidován tak, aby nepodkopával vyšší mzdy a sociální standardy bohatších členských zemí. McCreevy rovněž oznámil, že sektor zdravotnictví bude z působnosti směrnice zcela vyčleněn. Komise předělá návrh, až projde prvním čtením v Evropském parlamentu. Úplné stažení liberalizace služeb v EU tak prosazeno nebylo.

<http://www.eu2005.lu/en/actualites/communiqués/2005/03/22conseurserv/index.html>

Komise proti dohodám o „otevřeném nebi“

Evropská komise se v polovině března rozhodla přitvrdit postup vůči členským zemím, které dosud nevypověděly dvoustranné dohody o letecké dopravě s USA.

Na všechny členské státy, které uzavřely dvoustranné dohody se Spojenými státy (20 států z 25), se nyní vztahuje řízení o porušení povinnosti. Tyto dohody jsou totiž v rozporu s evropskou legislativou, neboť výhody z nich jsou určeny výhradně národním společenstvem signatářských států.

Komise se rozhodla zaslat odůvodněná stanoviska (druhé varování, po němž může následovat předvolání před Evropský soudní dvůr) Francii, Itálii, Portugalsku a Řecku. Rovněž se rozhodla zaslat první upozornění České republice, Irsku, Maďarsku, Maltě, Polsku, Slovenské republice a Španělsku. Vůči ostatním hříšníkům začalo řízení kvůli porušení pravidel již loni v červenci, respektive v prosinci. Žádné dohody neuzavřely Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko a Slovinsko.

Evropský soudní dvůr shledal v listopadu 2002 osm bilaterálních dohod s USA za částečně odporující evropskému právu. Unie následně dala Komisi mandát vyjednat s Washingtonem novou dohodu, která by se vztahovala na celou EU. Jednání dosud nedospěla k závěru. Případná dohoda by vedla k liberalizaci letecké přepravy a skoncovala by s výsadním postavením národních přepravců na transatlantických linkách. Současně by otevřela cestu k novým fúzím mezi leteckými společnostmi.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/305>

Aktuální zpráva Evropské komise odhalila, že i přes zaznamenané sblížení cen osobních automobilů v Evropské unii stále přetrvávají rozdíly i v řádu desítek procent. Evropská rada schválila podobu Nové Lisabonské strategie, která se více zaměřuje na růst a zaměstnanost, při zachování dostatečných sociálních a environmentálních standardů. Větší prosazení Partnerství veřejného a soukromého sektoru při financování velkých dopravních projektů je cílem nového nástroje na garanci poskytnutých úvěrů.

Rozdíly v cenách aut v EU přetrvávají

Nejnovější report Evropské komise odhalil, že se ceny nových automobilů v jednotlivých členských státech sblíží. Zatímco cenové rozdíly mezi určitými zeměmi a zejména v určitých modelech jsou stále významné, rozdíly se snižují. Nejnižší ceny jsou přítomny v průměru v Estonsku, v eurozóně pak ve Finsku. Nejdražší automobily jsou naopak prodávány v Německu.

Komisařka zodpovědná za hospodářskou soutěž Neelie Kroesová je přesvědčena, že nový právní rámec pro distribuci automobilů a přísné vymáhání pravidel hospodářské soutěže přispěje k větší cenové konvergenci.

Nejvýraznější cenový rozdíl byl zaznamenán pro model Opel Astra, který stojí o téměř 50 % více v Německu než v Dánsku. Pokud si tedy německý spotřebitel koupí tento automobil v Dánsku, ušetří až 3700 euro (včetně DPH). U Škody Nové Octávie je cenový rozdíl mezi nejlevnější Maltou a nejdražším Rakouskem 28 %.

Ceny automobilů na konci loňského roku v celé EU meziročně vzrostly asi o 0,5 %. Ceny aut klesly v Německu, Británii a České republice (druhý největší pokles cen v EU). Mírné stoupání ve Francii a Itálii.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/267>

Ceny Škody Nové Octávie v euro

země	cena	k Ø	země	cena	k Ø
Rakousko	13 947	112%	Irsko	12 248	99%
Itálie	13 796	111%	Portugalsko	12 118	97%
Dánsko	13 756	111%	Slovinsko	12 105	97%
Lucembursko	13 410	108%	Řecko	12 042	97%
Belgie	13 256	107%	Estonsko	11 823	95%
France	13 235	106%	Kypr	11 629	94%
Nizozemí	13 226	106%	Maďarsko	11 581	93%
ČR	13 116	106%	Litva	11 407	92%
Portugalsko	12 733	102%	Lotyšsko	11 377	92%
Švédsko	12 511	101%	Dánsko	11 022	89%
Slovensko	12 357	99%	Malta	10 901	88%
Finsko	12 285	99%			

Zdroj: EK, ceny k 1.11.2004, průměr = 100 %

Mezivládní etický kodex pro veřejné zakázky obranného charakteru

Řídící rada Evropské obranné agentury podpořila plán na vytvoření mezivládního etického kodexu, který by měl přispět k otevření evropského trhu veřejných zakázek v oblasti obranného průmyslu konkurenci.

Trh veřejných zakázek obranného charakteru je v EU fragmentován, obranný průmysl je vyjmut z jednotného evropského trhu. Národní členské státy si v této oblasti nechávají své pravomoci, což znemožňuje synergické efekty a úspory z rozsahu.

Evropská komise v současné době pracuje na Zelené knize, která by měla připravit půdu pro přijetí legislativy, umožňující otevřít konkurenci systém zadávání veřejných zakázek v oblasti obranného průmyslu jednotlivými národními státy. Do té doby přijatý etický kodex otevřel cestu dobrovolnému připuštění konkurence do těchto tendrů v členských státech Evropské Unie.

http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/misc/83946.pdf

PRŮMYSL A PODNIKÁNÍ

Nová Lisabonská strategie – partnerství pro růst a zaměstnanost

Revize Lisabonské strategie byla hlavním bodem jarního zasedání Evropské rady v Bruselu. Pět let po jejím vyhlášení na lisabonském summitu EU příliš důvodů k optimismu není. Nejvyšší představitelé členských států se shodli, že naplňování lisabonské agendy zatím není příliš úspěšné a schválili proto sérii opatření, která mají podnitit hospodářský růst a zaměstnanost při zachování sociálních a ekologických priorit. „Bude nutné zaplatit vysokou cenu za opožděné nebo nedokončené reformy, což ukazuje propastný rozdíl mezi růstovým potenciálem Evropy a jejich hospodářských partnerů,“ cituje ČTK usnesení hlav států.

Evropská unie opouští desítky roztržštěných cílů, zejména záměr stát se nejvýkonnější světovou ekonomikou založenou na vzdělání do roku 2010 a předhonit Spojené státy. Osekané a přehodnocené mety jsou podstatně skromnější.

V ekonomické kapitole se nejvášnivější debata točila kolem liberalizace služeb v EU. Státníci se nakonec dohodli, že tzv. Bolkesteinova směrnice nebude zcela shozena ze stolu, ale dozná zřetelných změn, aby nedošlo k ohrožení evropského sociálního modelu.

V sociální oblasti se klade důraz na investice do lidského kapitálu a zejména na vytváření podmínek, aby co nejvíce lidí našlo uplatnění na trhu práce. Tématy zůstávají celoživotní vzdělávání, lepší mobilita a ještě širší uznávání diplomů a kvalifikací.

Ekologická kapitola obsahuje mimo jiné závazek zajistit, aby klimatické změny nevedly k tomu, že průměrná teplota na Zemi se zvýší o více než dva stupně Celsia ve srovnání s dobou před rozvojem průmyslu. Usnesení přebírá návrh schválený ministry životního prostředí, aby se EU zavázala prosazovat snížení emisí skleníkových plynů vyspělými zeměmi o 15 až 30 % do roku 2020 ve srovnání s rokem 1990.

Nová koncepce bude založena na tříletém cyklu, v jehož rámci budou státy vypracovávat národní programy reform, jež budou vycházet z každoročně upřesňované strategie EU. Tyto dokumenty nahradí dosavadní desítky zpráv. Koordinovat bude na národní úrovni tuto činnost jakýsi „pan Lisabon“,

v českém případě místopředseda vlády pro ekonomiku Martin Jahn, uvádí ČTK.

Jak hodně členské státy své reformní úsilí myslí vážně se brzy uvidí, neboť realizace ambiciózních cílů bude stát nemalé prostředky. O budoucí podobě finančního rámce na roky 2007 až 2013 se zatím členové Unie nedohodli.

Hlavní body schválené revize Lisabonské strategie:

- zavést plně fungující vnitřní trh služeb v EU při současném zachování evropského sociálního modelu; upravit stávající návrh směrnice o liberalizaci služeb,
- schválit legislativu o registraci chemikálií (REACH), která bude brát v úvahu ekologické ohledy i zájmy podniků,
- podněcovat snižování státní podpory podnikům a její přeměrování do výzkumu, inovace a vzdělávání,
- vypracovat metodologii omezování administrativní zátěže pro podniky,
- snížit náklady na zřizování podniků a proces výrazně usnadnit prosazováním metody „jedné přepážky“,
- prosadit přístup co nejvíce podniků a obyvatel k širokopásmovému připojení na internet,
- pověřit Evropskou komisi přípravou společné metodologie pro měření administrativní zátěže podniků,
- dodržet závazek investovat do vědy a výzkumu 3 % HDP,
- zasadit se o širší uznávání diplomů a kvalifikací,
- usnadnit mobilitu vědců a ustavit Evropskou radu pro výzkum, která se bude starat o špičkový a základní výzkum,
- vytvořit mechanismus na podporu inovujících malých podniků, podporovat propojení vědeckých pracovišť v podnicích a na univerzitách, zlepšit přístup k rizikovému kapitálu,
- prosazovat snížení emisí skleníkových plynů vyspělými zeměmi o 15 až 30 % do roku 2020 ve srovnání s rokem 1990,
- vzít na vědomí záměr Komise navrhnout zřízení Evropského technologického institutu, o jehož umístění v Brně se rozhodla ucházet Česká republika,
- podněcovat efektivní využívání energie a ekologické technologie, zejména v malých a středních podnicích,
- zastavit do roku 2010 snižování biologické rozmanitosti,
- zavést opatření ke sladění profesního a rodinného života, včetně lepších zařízení péče o děti.

http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/84335.pdf

Nová pravidla proti podvodům pomohou bankám

Evropská komise se dohodla s nejvýznamnějšími společnostmi vydávajícími kreditní karty na opatřeních, která by ochránila banky před podvody obchodníků.

Součástí dohody mezi Výborem pro ochranu dat (Committee of Data Protection Authorities) a společnostmi VISA a Master Card je připuštění bank do databází, které obsahují informace o obchodnících, se kterými byla ukončena činnost kvůli podezřelým transakcím souvisejícími s podvody. To bankám umožní zkontrolovat důvěryhodnost obchodníků žádajícím o úvěry. Podle předpokladů by tak banky mohly ušetřit až 200 milionů euro.

Databáze by měla být provozována na národní i přeshraniční úrovni. Dohodnutá opatření obsahují pravidla, jak má být databáze udržována, které informace se budou uchovávat či kdo k nim bude mít přístup.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/246>

ENERGETIKA A DOPRAVA

Komise navrhuje garanční podporu pro velké evropské dopravní projekty

Záruky EU za úvěry k financování velkých přeshraničních dopravních projektů by se mohly stát brzy skutečností, vyplývá to z návrhu Evropské komise.

Garance by se vztahovaly zejména na úvěry soukromému sektoru v rámci Partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP). „Komise věří, že rozpočet 1 miliarda euro ročně by byl využit na garanci úvěrů v částce okolo 20 miliard euro“, uvádí se v oficiálním sdělení.

Tento garanční nástroj by měl být financován v rámci nového programu Transevropských dopravních sítí (TEN) na období 2007 až 2013. Pokud náběh celého systému, který bude spravovat Evropská investiční banka, proběhne bez problémů, první záruky za půjčky by měly být čerpány již v roce 2007.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/272>

Jedním z úkolů připravovaného Sedmého rámcového programu EU pro výzkum a technologický rozvoj je větší zapojení privátní sféry do financování vědy a výzkumu, řekl komisař Janez Potočnik. Chorvatsko nebylo schopno vydat generála Ante Gotovinu, podezřelého ze spáchání válečných zločinů, před Mezinárodní trestní tribunál do Haagu, a proto Rada EU rozhodla o nezahájení přístupových rozhovorů se Záhřebem. Budoucí vývoj ovlivní hodnotící zpráva monitorovací mise EU.

VĚDA A VÝZKUM

Větší podíl privátního financování výzkumu

Komisař pro vědu a výzkum Janez Potočnik je rozhodnut začlenit budoucí evropský vědecký program do Lisabonské strategie, zvýšit účast malých a středních podniků a dát průmyslu vedoucí úlohu v tématických výzkumných oblastech.

V rozhovoru s evropským internetovým portálem EurActiv komisař Potočnik prezentoval plány na příští Sedmý rámcový program pro výzkum a technologický rozvoj.

Hlavním principem je použití rámcového programu k dosažení lisabonských cílů. Další významné body:

- Rámcový program bude navržen na sedmileté období (místo nynějšího pětiletého), součástí bude i střednědobá revize programu, kterou provede již nová Komise.
- Účast malých a středních podniků v přípravné konzultační fázi programu je vítána.
- Spolupráce na tématických oblastech budoucího rámcového programu bude oproti stávajícímu programu více průmyslově orientována. Hodně je očekáváno od technologických platforem, které by měly umožnit větší spolupráci mezi veřejným a privátním sektorem jako prostředku ke zvýšení podílu financování výzkumu privátními společnostmi.

Komise bude outsourcovat část řízení budoucího rámcového programu. Za účelem zvýšení privátního financování vědy je komisař Potočnik přijetím opatření v oblasti daňových pobídek, práv duševního vlastnictví a rizikového kapitálu. Zároveň Komise uvažuje o znovuotevření otázek státní pomoci v určitých oblastech financování výzkumu.

<http://www.euractiv.com/Article?tcaturi=tcm:29-136123-16&type=Interview>

ROZŠÍŘENÍ

EU odložila zahájení přístupových rozhovorů s Chorvatskem

Ministři zahraničních věcí EU se rozhodli, že Evropská unie nezahájí 17. března přístupové rozhovory s Chorvatskem. Důvodem je skutečnost, že Záhřeb nedostatečně spolupracuje s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY) v Haagu, neboť nebyl schopen vydat generála Ante Gotovinu, podezřelého ze spáchání válečných zločinů.

Pro rozhodnutí o zahájení vstupního vyjednávání je potřeba jednomyslnosti, které kvůli opozici mnoha zemí v čele s Velkou Británií, Nizozemím a Švédskem nebylo dosaženo. Naopak mezi největší advokáty vstupu Chorvatska do EU patří Rakousko a Slovensko.

Je to vůbec poprvé v historii EU, co členské státy odložily předem stanovené datum pro zahájení negociací o přistoupení

s kandidátskou zemí. Chorvatští představitelé se brání, že o místě pobytu generála Gotovina nemají informace a že se může zdržovat i mimo chorvatské území.

Na zasedání Evropské rady, ačkoliv to původně vůbec nebylo na pořadu jednání, dostalo Chorvatsko druhou šanci. EU vyšle do země vlastní monitorovací misi, která bude sledovat způsob spolupráce Záhřebu s Mezinárodním trestním tribunálem. Mise by měla vydat hodnotící zprávu už v květnu. Na jejím základě může Rada EU jednomyslně rozhodnout o dalším postupu. Bude-li vše v pořádku, mohlo by Chorvatsko zahájit přístupové rozhovory ještě před konáním další Evropské rady v červnu.

Chorvatsko obdrželo statut kandidátské země v červnu 2004 a mělo zájem vstoupit do Unie v roce 2007. Nyní se jako nejrealističtější datum jeví rok 2009, jak soudí i předseda Evropské komise Jose Manuel Barroso.

http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressdata/en/gena/84190.pdf

INFORMAČNÍ SPOLEČNOST

Směrnice o softwarových patentech – na tahu je Evropský parlament

Ministři členských zemí EU zodpovědní za oblasti vnitřního trhu, průmyslu a výzkumu schválili kontroverzní návrh směrnice o softwarových patentech. Ta počítá s maximální patentovou ochranou softwaru a podporuje tak spíše velké firmy zaměřené na výrobu počítačových programů, na úkor malých a středních podniků. Rada EU hlasovala pro přijetí směrnice kvalifikovanou většinou, když proti se vyslovili pouze zástupci Španělska. Představitelé Rakouska, Itálie a Belgie se zdrželi.

Text se nyní v rámci spolurozhodovací procedury vrací do druhého čtení v Evropském parlamentu, který již dříve ke směrnici vyjádřil řadu připomínek, jež však Radou nebyly akceptovány. Evropský parlament se nejspíše vysloví do léta. Neočekává se však, že by návrh v podobě schválené Radou přijal, na pořadu bude nejspíše složitě smířcí řízení mezi Radou a Parlamentem.

http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/intm/84151.pdf

Z březnových událostí, které se nevešly do komentované rubriky, zaujalo zahájení evropské protikuřácké kampaně, která se zaměřuje na pomoc kuřákům s ukončením tohoto zlozvyku. Z informací Eurostatu vyplývá, že v loňském roce bylo v Evropské unii vyprodukováno o čtvrtinu více obilovin než v roce 2003. Evropský komisař pro obchod Peter Mandelson se nechal slyšet, že zavedení ochranných kvót na dovoz textilu z Číny by bylo až posledním možným krokem.

1. BŘEZNA

Aktualizovaný webový portal Audiovizuální a mediální politika od A do Z:

http://www.europa.eu.int/comm/avpolicy/a_to_z/a_to_z_en.htm

Zahájení evropské protikuřácké kampaně "Pomoc – pro život bez tabáku":

http://www.europa.eu.int/comm/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/help_en.htm

2. BŘEZNA

Směrem k budoucí námořní politice v Unii:

http://www.europa.eu.int/comm/fisheries/news_corner/press/inf05_11_en.htm

Hrubý domácí produkt EU ve čtvrtém čtvrtletí 2004 vzrostl o 0,3 % mezikvartálně, resp. o 1,9 % meziročně: http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_03/2-02032005-EN-BP.PDF

3. BŘEZNA

Pakt růstu a stability – detailní analýzy konvergenčních a stabilizačních programů Kypru, Maďarska, Lotyšska, Litvy, Španělska, Slovenska a Velké Británie:

http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sqp/year/year20042005_en.htm

Evropská sousedská politika – další kroky:

http://www.europa.eu.int/comm/external_relations/news/ferrero/2005/ip05_236_en.htm

4. BŘEZNA

Reakce zainteresovaných stran na třetí železniční balíček: http://www.europa.eu.int/comm/transport/rail/package2003/reaction_en.htm

Harmonizace evropského výzkumu v poruchách slyšení:

http://www.europa.eu.int/comm/research/headlines/news/article_05_03_03_en.html

7. BŘEZNA

Evropské spotřebitelské dny 2005 - "Udržitelná spotřeba":

http://www.esc.eu.int/sections/int/conferences/15_03_05_consumerday/index_en.asp

8. BŘEZNA

Monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů v rámci evropského systému obchodování s emisemi:

http://www.europa.eu.int/comm/environment/climat/emission/mrg_en.htm

V roce 2004 se produkce obilovin v EU zvýšila o téměř čtvrtinu: http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_03/5-08032005-EN-AP.PDF

9. BŘEZNA

Komise navrhuje založit institut pro rovnost pohlaví:

http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/news/2005/mar/genderinstitute_en.html

10. BŘEZNA

Evropský parlament: Lisabonská strategie musí být evropskou top prioritou:

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+DN-20050309-1+0+DOC+XML+V0//EN&L=EN&LEVEL=2&NAV=X&LSTDOC=N#SECTION1>

Zápis ze zasedání Rady EU pro životní prostředí:

http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/envir/84082.pdf

Rozhodnutí Komise o státní pomoci v sektorech dopravy a těžby uhlí: http://www.europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/state_aid/decisions/decisions_dg_tren_en.htm

EU a Ukrajina ruší restriece vzájemného obchodu textilem:

http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/bilateral/countries/ukraine/pr090305_en.htm

11. BŘEZNA

Konzultace na téma redukce dopadu letecké dopravy na klimatické změny: http://www.europa.eu.int/comm/environment/climat/aviation_en.htm

Výbor regionů – Evropský týden regionů a měst 2005: společná práce pro růst a zaměstnanost:

http://www.cor.eu.int/en/press/press_05_03020.html

14. BŘEZNA

Závěry z 15. zasedání mezi EU a asociací zemí jihovýchodní Asie ASEAN: http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/er/84081.pdf

Obecná zpráva o aktivitách Evropské unie v roce 2004:

<http://europa.eu.int/abc/doc/off/rg/en/welcome.htm>

Publikace ECB – "Statistika a její použití v měnové a hospodářské politice":

<http://www.ecb.int/press/pr/date/2005/html/pr050311.en.html>

15. BŘEZNA

Pětibodový plán belgického premiéra Verhofstadta pro evropskou ekonomiku:

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20050315-1+0+DOC+XML+V0//EN&L=EN&LEVEL=2&NAV=X&LSTDOC=N#SECTION3>

Střednědobé hodnocení komunitární iniciativy Interreg 2000-2006: <http://www.interact-eu.net/4107/0/0/634797>

Pracovní náklady v EU vzrostly ve 4. čtvrtletí loňského roku o 2,6 % meziročně: http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_03/3-15032005-EN-AP.PDF

Kalendárium

16. BŘEZNA

Zpráva o průmyslu založeném na využívání lesů v EU – “Sázíme budoucí růst”:

http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/library/enterprise-europe/news-updates/2005/2005-03-15_b.htm

Čína a textil – “Návrat ke starým kvótám by byl posledním východiskem”:

http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/sectoral/industry/textile/pr150305_en.htm

17. BŘEZNA

Zápis ze zasedání Rady EU k všeobecným vztahům:

http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/gena/84190.pdf

Méně restriktivní = větší růst – Komise přijímá balíček pro lepší regulaci: http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/regulation/better_regulation/index_en.htm#com

18. BŘEZNA

Report DG ECFIN na téma ekonomické náklady nesplnění Lisabonské strategie:

http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/occasional_papers/occasionalpapers16_en.htm

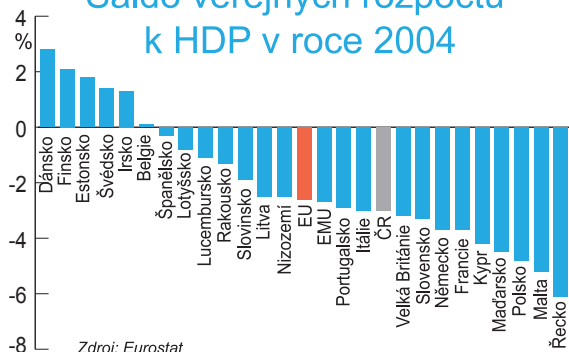
Report DG ECFIN “Rostoucí mzdová nerovnováha v Polsku – mohou být částečným vysvětlením zahraniční investoři?”:

http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/country_focus/2005/countryfocus5_en.htm

Deficit veřejných rozpočtů v EU dosáhl loni 2,6 % HDP:

http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_03/2-18032005-EN-AP.PDF

Saldo veřejných rozpočtů k HDP v roce 2004

Zdroj: Eurostat

21. BŘEZNA

Evropský výzkum maximalizuje regionální dynamiku a zvyšuje konkurenceschopnost malých a středních podniků:

<http://www.europa.eu.int/comm/research/press/2005/pr1803en.cfm>

22. BŘEZNA

Intenzivní jazykové kurzy Erasmus na období 2005-2006:

http://www.europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/erasmus/eilc/index_en.html

Stanovisko Řídící rady ECB na revizi Paktu stability a růstu:

<http://www.ecb.int/press/pr/date/2005/html/pr050321.en.html>

Eurostat – přehled statistik udržitelného rozvoje:

http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_03/1-22032005-EN-AP.PDF

23. BŘEZNA

Harmonizované standardy – nové reference pro civilně používané výbušniny zveřejněny v Úředním věstníku:

http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/standardization/harmstds/index_en.html

24. BŘEZNA

Zápis ze zasedání Evropské rady v Bruselu:

http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/84335.pdf

Rámcové rozhodnutí Rady o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut:

http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/criminal/doc_criminal_intro_en.htm

Evropská rada postrkuje Evropský investiční fond k Lisabonské strategii: <http://www.eif.org/news/press/press.asp?press=91>

25. BŘEZNA

Zpráva o implementaci evropské strategie v lesním hospodářství: http://www.europa.eu.int/comm/agriculture/publi/reports/forestry/index_en.htm

29. BŘEZNA

Aktualizované tabulky zemědělských cen v EU: http://www.europa.eu.int/comm/agriculture/publi/prices/index_en.htm

30. BŘEZNA

Komentáře zainteresovaných stran k Třetí zprávě Meziinstitucionální monitorovací skupiny pro trhy cenných papírů:

http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/securities/monitoring/index_en.htm

31. BŘEZNA

Technický report “Biometrika na hranicích – ohodnocení dopadu na společnost”:

http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/freetravel/studies/doc_freetravel_studies_en.htm

Nové nástroje pro vyhodnocování rizika pesticidů: http://www.europa.eu.int/comm/research/headlines/news/article_05_03_30_en.html

Analýza

Nová Lisabonská agenda spatřila světlo světa na počátku února 2005. K její formulaci přispěla doporučení v tzv. Kokově zprávě, kterou na podzim loňského roku vytvořila skupina expertů pod vedením bývalého nizozemského premiéra Wima Koka. Na jarním summitu EU její podobu schválili i lídři členských států. Náš příspěvek se věnuje její analýze, změnami oproti původní agendě schválené na lisabonském summitu v roce 2000 a roli České republiky v tomto procesu.

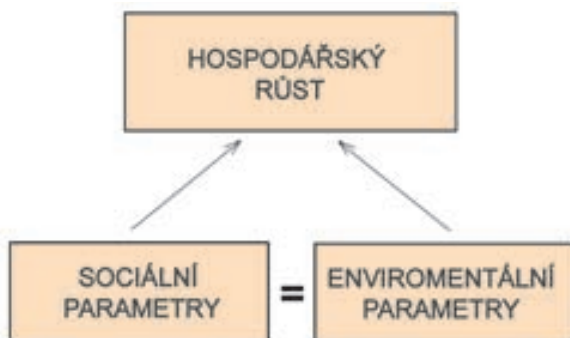
NOVÁ LISABONSKÁ STRATEGIE

Role České republiky v Nové Lisabonské agendě je dvojí.

První role České republiky spočívá v pozici subjektu, který je zavázán plnit některé ze stanovených bodů strategie. Míra plnění jiných ustanovení pak není obligatorní, nicméně předpokládaná zesílená role Evropské komise bude patrně spočívat i ve veřejné kritice těch členů, kteří se vymykají pelotonu, pohybujícímu se ve směru nových lisabonských principů.

Druhá role České republiky spočívá v pozici subjektu, který by se měl hlavně některými pasážemi Nové Lisabonské strategie dobrovolně, ale ve vlastním zájmu, inspirovat. Řada úvah ze strategie představuje námět na cestu žádoucím směrem.

Nová Lisabonská strategie snad ještě více než její ne zcela naplněná předchůdkyně sází na vzájemnou symbiózu a současně podmíněnost hospodářského růstu a sociálních a ekologických parametrů jeho dlouhodobé udržitelnosti.

V poločase trvání původní lisabonské strategie došlo jak ze strany Evropské komise, tak nezávislých expertů a pozorovatelů ke konstatování, že její potenciál i původní scénář není naplňován, resp. je plněn jen velmi formálně, pokud vůbec.

Lisabonský proces i Nový Lisabonský proces lze chápat jako pyramidu, na jejímž vrcholu je hospodářský růst a v jejíž základnách jsou nutné sociální a enviromentální parametry. Jejich případné vyhocení (sociální neklid, nadměrná ekologická zátěž) může představovat nejen nepřekonatelné břemeno zdravého růstu, ale znamenat i fatální následky neekonomického přesahu.

Nový lisabonský proces se opírá o pokus efektivně naplnit evropský rozvojový potenciál. Jeho vize zní: být dynamickým a konkurenceschopným znalostním hospodářstvím, hrajícím prim ve světovém měřítku. Nová lisabonská agenda se navíc uchyluje k modifikaci cílů a nástrojů jejich plnění tak, aby byla napravena dosavadní selhání.

Čím bylo toto dosavadní selhání vyvoláno?:

- obtížností ekonomických podmínek v celosvětovém kontextu v první dekádě 21. století;
- přetížeností politických ambicí EU (měnová integrace a unifikace; rozšíření EU; reforma institucí EU);

- v důsledku toho se dosavadní „Lisabon“ stal spíše virtuální chimérou, než skutečně vnímanou a naplněnou prioritou;
- projekt nebyl systematicky řízen.

Klíčový úkol „nové“ agendy: zajištění růstu a zaměstnanosti

Tento úkol se člení na tři cíle:

- přitažlivá Evropa pro investory i pro ty, kteří v ní pracují;
- motorem růstu by měly být znalosti a inovace;
- aktivizace politik k vytváření více a lepších pracovních míst.

Cestou k zajištění těchto úkolů a cílů má být vytvořené klima partnerství pro růst a zaměstnanost, projevující se jak v efektivní koordinaci shora, tak ve vytvoření jednotlivých Národních lisabonských programů.

Jak dosáhnout naplnění jednotlivých cílů?

Přitažlivější Evropa

Přitažlivější Evropa pro investory a osoby v ní pracující by měla být dosažena pomocí **rozšíření a prohloubení jednotného vnitřního trhu**, zlepšení evropských a vnitrostátních právních předpisů, zajištění otevřeného a konkurenčního prostředí na trzích v Evropě i mimo ni, a rozšíření a zlepšení infrastruktury.

Jednotný vnitřní trh (JVT) je stále sužován řadou problémů, které jak Komise, tak i jednotlivé členské státy oprávněně kritizují. Ukazuje se například, že rostoucí počet norem upravujících pravidla JVT může a pravděpodobně i je na překážku zdravému vývoji. Zhoršila se míra implementace těchto norem do národních právních řádů. V oblasti služeb JVT nefunguje.

Nová Lisabonská strategie pro tento účel navrhuje završení právního rámce a **odstranění zbývajících překážek v oblasti služeb**. Řešení je spatřováno i v dosažení souladu pravidel pro veřejné zakázky a veřejně vypisované soutěže (v současnosti pouze 16 % všech veřejných soutěží v EU je zveřejňováno podle obvyklých a vzájemně srovnatelných pravidel).

Za prospěšné lze označit rovněž úsilí k větší ochraně **duševního a průmyslového vlastnictví**, s následným pozitivním dopadem na výzkumný a inovační potenciál v Evropě. Pro tento účel je například navrhováno založení Komunitárního patentového systému.

Rovněž dosud schází viditelnější mobilita pracovních sil, kterou by umožnilo zjednodušení **uznávání profesních kvalifikací**.

Nová Lisabonská strategie také považuje za významnou bariéru růstu převažující **uzavřenost globální ekonomiky** a existenci celních a necelních překážek v obchodu zbožím a službami. V tomto případě je řešení spatřováno v jednání na úrovni Světové obchodní organizace.

Cestou k posílení volnosti globální ekonomiky by měla být i další liberalizace odvětví jako je energetika, telekomunikace, doprava a finanční služby nejen v evropském, ale i globálním rámci.

Analýza

Regulatorní prostředí EU je stále přehnaně komplexní a v důsledku toho představuje překážku růstu. Čas potřebný k založení firmy závisí na administrativní situaci a efektivnosti v každé jednotlivé členské zemi a mnohdy trvá měsíce. Nová Lisabonská agenda spatřuje řešení v omezování nadměrných a nadbytečných právních a regulačních norem EU, v posílení systému oceňujícího dopad přijímané legislativy a ve zrychlení zjednodušení programu stanovujícího pro jednotlivé úkoly jasné cíle a zcela specifické a zřetelné lhůty jejich splnění.

Lze říci, že evropská ekonomika může jen těžko růst bez průchodných **dopravních komunikací**. Zatížení zejména silničních a vzdušných dopravních sítí začíná být enormní. Řešení přináší struktura Transevropské dopravní sítě, jež se ovšem potýká s nedostatkem investičních prostředků. Řešením je vedle dalšího zkapacitnění silniční sítě i výrazné zvýšení podílu železniční a lodní dopravy, především pro přepravu nákladu. Nová Lisabonská agenda navrhuje výrazné oživení železniční dopravy (mj. bude zřízena Evropská agentura pro bezpečnost a operativnost v železniční dopravě), zavedení evropské dálniční známky, rozvinutí programu Jednotného evropského nebe pro rozvoj letecké dopravy, či podstatný rozvoj úspěšného evropského navigačního systému Galileo.

Spolu s tím je za klíčový problém infrastruktury považována efektivnost a funkčnost **energetických soustav**. S ohledem na ekologická kritéria je patrně nejzajímavějším námětem dosažení 12 % podílu energie vyráběné z obnovitelných zdrojů. Vedle přímého pozitivního dopadu na životní prostředí je tento cíl spojován s efekty v oblasti snížení závislosti na zdrojích mimo EU či vytvoření přibližně půl miliónu nových pracovních míst.

Znalosti a inovace

Znalosti a inovace by měly být podpořeny především zvýšením investic do výzkumu a vývoje, usnadněním inovací, zaváděním informačních a komunikačních technologií a udržitelného využívání zdrojů, či vytvořením silné evropské průmyslové základny prostřednictvím založení „Evropského technologického institutu“, inovačních středisek, apod.

Více a lepších pracovních míst

Více a lepších pracovních míst by mělo být vytvořeno skrze podporu vstupu většího množství lidí na trh práce a modernizaci systémů sociální ochrany, zvýšení přizpůsobivosti pracovníků i podniků a posílení pružnosti trhů práce, vyšší investice do lidského kapitálu díky lepšímu vzdělávání a kvalifikaci.

Administrativně-systémovou novinkou je nominace **Mr./Mrs. Lisbon** v každé členské zemi – tedy osoby zodpovědné na vládní úrovni za koordinaci činností při naplňování strategie.

Lze se domnívat, že Nová Lisabonská strategie představuje dokument, obsahující úkoly, cíle i jednotlivé nástroje, které minimálně v jednotlivých členských zemích přinesou žádoucí posun i bez toho, že by byl celý projekt před pěti lety vznikl, dostal jméno lisabonský a nyní prochází zásadní inovací.

Obecná shoda zřejmě nastane i ve výčtu podmínek, který vůbec vymezuje předpoklady pro úspěšné vydání se novým lisabonským směrem – tedy: zdravé rozpočtové politiky, makroekonomické politiky zaměřené na stabilitu prostředí, skloubení požadavku zaměstnanosti a produktivity prostřednictvím nalezení společného jmenovatele: konkurenceschopnosti, dosažení klimatu zdravého konkurenčního prostředí a „správné“ míry regulace.

Jak lze využít nového lisabonského konceptu k vytvoření národní rozvojové strategie?

Máme-li uvést případ pozitivně formulovaného, náročného dlouhodobého cíle, pokusme se o to: Česká republika má ambici stát se vysoce konkurenceschopnou ekonomikou, mající zřetelnou a dosažitelnou vizi svého rozvoje, založeného na využití znalostního a dovednostního potenciálu. Naplnění této vize nabídne obyvatelům kvalitní podmínky pro život, možnost seberealizace a vysokou životní úroveň.

Posílená ekonomická konkurenceschopnost, stabilizovaná sociální struktura a příznivé enviromentální podmínky se projeví ve výrazném přiblížení se ekonomické úrovni průměru EU, měřené ukazatelem HDP na obyvatele.

Pro naplnění této vize musí Česká republika vytvořit efektivní legislativní rámec, na který se může občan spolehnout a jež je v čase pokud možno stabilní a neměnný. Musí disponovat efektivní a kvalitní veřejnou správou, poskytující adekvátní veřejnou službu za odpovídající cenu. Česká republika musí ještě více spoléhat na roli zdravého trhu v celé šíři ekonomiky a odstranit všechny nadbytečné překážky a bariéry. Současně musí být vytvořeno konkurenceschopné daňové prostředí.

Ekonomický pokrok bude výsledkem zapojení lidského faktoru do dlouhodobě produktivních a bohatství vytvářejících aktivit; lidé budou adekvátně vzděláni a budou mít možnost a dostupnost nejširší volby vzdělání. Věda a výzkum naleznou přímé uplatnění v oborech dlouhodobě vytvářejících bohatství. Sociální soudržnost, životní prostředí a kulturní odkaz a dědictví představují hodnoty, na jejichž úkor nelze stavět strategii ekonomického rozvoje.

Očekávané aktivity

V porovnání s březnem, kdy se uskutečnilo velice důležité a co do obsahu bohaté zasedání Evropské rady, se následující měsíc může zdát z pohledu významu zasedání vrcholných představitelů Evropské unie poněkud chudším. Přesto proběhne řada důležitých setkání ministrů členských států k nejrůznějším otázkám a problémům spojených s evropskou integrací.

7.-9.4.2005 Lucemburk, Lucembursko

- Neformální setkání Rady EU k zaměstnanosti

11.4.2005 Brusel, Belgie

- Schůzka Euroskupiny

11.-14.4.2005 Štrasburk, Francie

- Plenární zasedání Evropského parlamentu

12.4.2005 Lucemburk, Lucembursko

- Zasedání rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem (ECOFIN)

12.-14.2005 Brusel, Belgie

- Výbor regionů - týden zaměstnanců 2005

14.4.2005 Lucemburk, Lucembursko

- Zasedání Rady EU k justici a záležitostem vnitra

18.4.2005 Lucemburk, Lucembursko

- Zasedání Rady EU ke konkurenceschopnosti

21.4.2005 Lucemburk, Lucembursko

- Zasedání Rady EU k dopravě, energetice a telekomunikacím

25.-26.4.2005 Lucemburk, Lucembursko

- Zasedání Rady EU k vnějším vztahům a všeobecným záležitostem

26.4.2005 Lucemburk, Lucembursko

- Zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu

O reformě Paktu stability a růstu, tohoto pilíře fiskální stability zemí Evropské unie, se uvažovalo již dlouho. Kritikům vadila jeho rigidita, která v dobách hospodářské stagnace či recese bránila fiskálním stimulům churavějící ekonomice. Jeho dřívější největší zastánci a architekti ho zase nedodržovali, předem dohodnuté sankce za porušování nebyly aplikovány. Logickým důsledkem byla jeho revize, kterou na svém jarním zasedání posvětila Evropská rada.

PAKT STABILITY A RŮSTU A ZMĚNA JEHO PRAVIDEL

Pozadí změn

Psal se počátek první poloviny 90. let, konkrétně pak léta 1996 – 1997. Koncept Hospodářské a měnové unie (EMU) v Evropské unii byl v té době již pět let jasně na papíře vymezen a definován, ale jeho spuštění bylo obklopeno mračnem nejistoty. V té době panovala vůbec největší míra nejistoty, zda EMU vůbec bude mít reprezentativní složení, neboť velká část tehdejších členů EU čelila zásadním problémům při plnění maastrichtských konvergenčních kritérií, především pak plnění kritérií fiskální disciplíny. Obavy spočívaly zejména v tom, že země se ve skutečnosti mohly jednorázově snažit kritéria splnit a poté, co by tak učinily, mohly se řídit heslem „po nás potopa“. Mohly by polevit a narušit tak potřebné klima stability, kterou EMU nutně vyžaduje, aby její jeden člen nežil na úkor druhého.

Ve stejném čase bylo ještě Německo – po fatálních historických zkušenostech po obou světových válkách – vnímáno jako symbol země, jež ctí nade vše měnovou disciplínu a jež bylo oprávněně považováno za klíčového architekta stabilní EMU. I proto právě v letech 1996 – 1997 se německý postoj rozhodujícím způsobem zasadil o vznik Paktu stability a růstu – tedy dohody o fiskální stabilitě a zdrženlivosti v podmínkách existence EMU. Pakt stability a růstu se primárně týká těch, kteří již euro přijali; nicméně v podobě konvergenčních programů se vztahuje i na čekatele vstupu do eurozóny. Pakt stability a růstu říká, že veřejný deficit by neměl přesáhnout 3 % HDP, nicméně, že stát má ještě lépe usilovat o rozpočtovou vyrovnanost a nejlépe přebytek. Současně veřejný dluh by neměl přesáhnout 60 % HDP.

Neuplynulo ani deset let a Německo pozbylo nepsaného statutu symbolizujícího stabilitu. Tato země se stala největším ekonomickým průšvihem celé EU-25 za uplynulých deset let. Její ztráta pozice v žebříčku ekonomické vyspělosti, neochota provádět reformy, které se v menších zemích staly nutnou samozřejmostí, a udržování státu blahobytu výrazně nad ekonomické poměry vedly k poblednutí německé hospodářské ikony. Německo přestalo být zastáncem a advokátem měnové a finanční disciplíny v EMU a začalo být tím, kdo se snažil nalézt výmluvy k ospravedlnění vlastní neutěšené ekonomické a sociální situace a krátkodobě bezvýchodnosti nastalé problémy řešit. Vztáhneme-li na německé problémy francouzské či italské větší či menší analogie, dostáváme jádro evropské integrace v problémech. Otcům zakladatelům teče do bot, a proto je třeba měnit pravidla v průběhu hry.

Pokud by se do stejné situace dostala skupina velikostně malých a velcí zakladatelé by byli „v pohodě“, zajisté si dovedeme představit až přísně rodičovský nátlak, lající nezbedným potomkům. Jsou-li v bahně velcí, hovoříme o potřebě pružnosti Paktu stability a růstu. Identifikují se největší

slabiny, představující krátkodobě nedosažitelné cíle „potížistů“, z nich se učiní příležitosti, které se ztotožní s prioritami růstu Unie jako celku, vyhlásí se doba hájení pro řešení těchto slabín a krátkodobé náklady se vyloučí z kritérií dodržování stability v rámci eurozóny.

Neodsuzujeme však paušálně! Pokud si zmíněné země, k nimž přiřadíme z těch středních například Nizozemsko či Portugalsko, vezmou vzniklý oddechový čas, či dobu hájení k tomu, aby tyto problémy vskutku vyřešily (po vzoru Irska, Belgie, Finska či většiny loňských nováčků), bude to sice nákladná, přesto dlouhodobě prospěšná cesta vpřed. Zapamatujme si však onu úlitbu velkým vůči malým a středním a za dva, tři roky se pusťme do zevrubného hodnocení „velkých“. Klima Nové lisabonské agendy i Ústava pro Evropu nám to plně umožňují.

A současně, nepranýřujeme bezúčelně jiné, velké, a staňme se aktivní špičkou pelotonu EU, která nikdy nebude budít jakékoliv špatné podezření a vždy bude iniciátorem toho pozitivního, co může být zdrojem globálního přežití EU.

Na jakých zásadách jsou změny založeny ?

Pakt stability a růstu jsme poměrně detailně představili v loňském říjnovém čísle našeho Měsíčníku EU aktualit, kde jsme konstatovali, že se jedná o pravidla obezřetného rozpočtového hospodaření, jež mají chránit společnou evropskou měnu euro.

Změny nespočívají v korekci základních kritérií; základní pravidla nejsou na první pohled zpochybněna a ohrožena. Problém je však v tom, že jsou uplatňována více na míru problémům jednotlivých členských států a v průběhu určitých fází hospodářského cyklu tolerují určité projevy fiskální nedisciplinovanosti. Hodnocení, dodržování a vymáhání pravidel hry bude do jisté míry podřízeno provádění strukturálních reforem, například reforem penzí.

Toto polevení se například vůbec nelíbí Evropské centrální bance (ECB). Rada guvernérů ECB vyjádřila vážné obavy ohledně změn Paktu stability a růstu. Podle ECB je třeba zabránit tomu, aby změny korekčních nástrojů narušily důvěru ve fiskální rámec EU a v udržitelnost veřejných financí v členských státech, tvořících eurozónu. Pokud jde o preventivní nástroje Paktu, Rada guvernérů také bere na vědomí některé změny, které byly navrženy a směřují k jejich možnému posílení. Zdravá fiskální politika a měnová politika, jejímž cílem je cenová stabilita, mají zásadní význam pro úspěšnost EMU. Vytvářejí předpoklady pro makroekonomickou stabilitu, růst a soudržnost v eurozóně. Je nezbytně nutné, aby členské státy, Evropská komise a Rada EU důsledně a konzistentně uplatňovaly upravené podmínky s cílem provádět obezřetnou fiskální politiku.

Okamžitý dopad nových pravidel například na Českou republiku nebude nikterak podstatný. Jako dosavadní nečlen eurozóny

Téma

jsme vázáni nyní podobou Konvergenčního programu, jež nás zavazuje napravit deficit do roku 2008. Pokud v období po roce 2008 nebude naše země schopna dodržet závazek výše deficitu do 3 % HDP, nabízí se jí příležitost odvolat se na nová pravidla Paktu stability a růstu a využít prodloužení lhůty pro nápravu. Pokud tedy naše země začne provádět reformu penzijního systému, která bude mít krátkodobě negativní dopad na vyrovnanost veřejných financí, bude moci vzít v úvahu náklady takové reformy (v prvním roce až do výše 100 % - tj. žádný z těchto nákladů nemůže zvyšovat deficit pro účely tohoto Paktu; v pátém roce pak 20 % - tj. 80 % těchto nákladů přispěje ke zvýšení deficitu pro tento účel a 20 % bude tolerováno).

Nová pravidla v podstatě umožňují každému členskému státu individuálně zdůvodnit, proč nebyl schopen dodržet práh fiskální disciplíny. Každý stát individuálně bude mít příležitost a prostor

zdůvodnit, zda vyšší deficit nebyl vyvolán faktory, které nová pravidla Paktu stability a růstu po přechodnou dobu tolerují (hospodářská situace, reformy, nutné jednorázové výdaje).

Co zůstává stejné a co se mění

Zůstává nezměněno:

- Základní limit rozpočtového schodku na 3 % HDP a veřejný dluh na 60 % HDP.
- Porušení rozpočtových pravidel bude doprovázeno a následováno varováním Evropské komise a doplněno doporučením Evropské komise v jakém časovém horizontu a jakým způsobem by měl být nadměrný deficit snížen. Rovněž následný výčet sankcí se nemění (viz Měsíčník EU aktualit č. 13, říjen 2004).

Konvergenční program

Na podzim loňského roku byl na vládní úrovni předložen a zveřejněn Konvergenční program České republiky.

Členstvím v EU jsme převzali určité měnové závazky. Pro Českou republiku – na rozdíl například od Velké Británie nebo Dánska – nebyla připravena otázka, zda vstupovat do Hospodářské a měnové unie (EMU), či nikoliv, ale otázka kdy do EMU vstoupit poté, co budou splněny všechny věcné podmínky (tedy Maastrichtská konvergenční kritéria) a současně země projde jednotlivými vývojovými fázemi EMU. A právě 1. květen 2004 byl nejenom první den našeho členství v EU, ale současně i první den našeho působení v první konvergenční a přípravné fázi EMU.

V rámci této přípravné, konvergenční fáze EMU, které se zúčastní 10 nových členů EU, jsou tyto země povinny vytvářet takové parametry jejich makroekonomického vývoje, aby tyto byly v souladu s pěti Maastrichtskými konvergenčními kritérii (inflačním, úrokovým, kursovým, deficitním a dluhovým).

Vedle těchto 10 nových členů EU i 3 zbývající členské země EU, které dosud nepřijaly společnou evropskou měnu euro, jsou povinny každoročně předkládat právě tyto Konvergenční programy, ve kterých podrobně popisují jejich makroekonomický vývoj v této souvislosti s jediným cílem, aby zajistily a posílily stabilitu svých veřejných financí, přesněji řečeno, aby udržely výši deficitu svých veřejných financí v dohledné době na úrovni maximálně 3 % svých HDP.

Jaký smysl má konvergenční program? Právě potřeba udržet zdraví veřejných financí maximálně na úrovni jejich deficitu 3 % HDP vyplývá ze znění deficitního Maastrichtského konvergenčního kritéria a jeho pokračování v podmínkách dnes tolik diskutovaného Paktu stability a růstu. V rámci plnění podmínek tohoto Paktu musí každá členská země EU – lhostejno zda člen eurozóny či nikoliv – vypracovat a Evropské komisi (klíčovému exekutivnímu orgánu Unie) a Radě EU (klíčovému rozhodovacímu orgánu

Unie) předložit dokument, který se v případě členů eurozóny nazývá stabilizační program a v případě nečlenů eurozóny nazývá právě konvergenční program. Pakt stability a růstu zcela konkrétně hovoří o tom, že každá členská země EU je zavázána vytvářet takové střednědobé podmínky pro své fiskální hospodářství, aby jejich rozpočtové pozice byly blízko vyrovnanosti nebo v přebytku. A pouze pro účely vyrovnávání výkyvů hospodářského cyklu v jednotlivých letech je tolerována ona maximální mez deficitu ve výši 3 % HDP.

A konečně, legitimní otázka zní, proč je Konvergenční program koncipován **právě do roku 2007, resp. proč jsme se zavázali vyhovět deficitnímu kritériu do roku 2008**? Právě proto, že s vytvářením stabilizačních a konvergenčních programů je každá členská země EU povinna předložit tříletý rozpočtový výhled, ze kterého skládá po uplynutí této doby a navíc každý následující rok účty. Praxe, která začala být v České republice v zárodcích započata na samém sklonku 90. let, se tak v podmínkách EU stala neoddiskutovatelným a pravidelně se opakujícím pravidlem. Na jaře roku 2005 tak byla i Česká republika poprvé coby člen EU pozvána k dílčímu skládání účtů při plnění podmínek konvergenčního programu. Spolu s tím jsme byli vyzváni provést aktualizaci stávajícího konvergenčního programu na další tříleté období.

Konvergenční program – jak naznačeno výše – je program umožňující každé členské zemi vytvořit podmínky pro hladký vstup do eurozóny a k osvojení společné měny euro. Oddálení vstupu do eurozóny je tak považováno za největší představitelnou sankci, které se může členská zemi strojící mimo eurozónu dostat. To neplnění stabilizačního programu v rámci Paktu stability a růstu pro členy eurozóny je spojeno s rejstříkem sankcí, které se snažily státy, které v současnosti neplní - v čele s Německem - oddálit či zpochybnit a jejichž výsledkem byla právě změna pravidel Paktu stability a růstu. Pro Českou republiku, zdá se, bude plnění pravidel stabilizačního programu a případné sankce aktuální až v příští dekádě.

Mění se výčet oblastí, vůči kterým nebudou uvaleny sankce (oproti současnosti)

S ohledem na zvýšenou ekonomickou a rozpočtovou různorodost v rámci EU-25 došlo ke schválení konceptu, aby střednědobý cíl pro rozpočtové pozice jednotlivých států byl stanovován individuálně.

Sankce nebudou uvaleny v případě, že porušení daných pravidel bude malé a dočasné a finanční prostředky budou použity na:

- posílení mezinárodní solidarity,
- dosažení evropských politických cílů, zejména pak sjednocení Evropy,
- investice do vzdělání, inovací, vývoje a boje proti nezaměstnanosti,
- veřejné investice,
- snižování zadlužení,
- penzijní reformu (země, které zahájí penzijní reformu, budou moci z deficitu tyto investice „odepisovat“ po dobu pěti let; v prvním roce 100 % nákladů, v následujících letech 80 %, 60 %, 40 % a 20 %).

Cíle změn pravidel

Střednědobým cílem pro málo zadlužené země s rychlým růstovým potenciálem je deficit rozpočtu ve výši 1 % HDP; pro země s vysokým dluhem a nízkým růstovým potenciálem je cílem rozpočet vyrovnaný nebo (v lepším případě) přebytkový.

V průměru je cílem zemí EU-25 vyrovnaný rozpočet, ovšem ve střednědobém výhledu se cíle pro každou zemi mohou lišit podle jejich celkové zadluženosti, vývoje veřejných financí a potenciálu růstu.

Střednědobé cíle mohou být revidovány v momentu, kdy bude dokončeno zavedení hlavních strukturálních reforem, nebo každé čtyři roky tak, aby braly v úvahu zadluženost, růst a rozpočtovou dosažitelnost cílů.

Země budou využívat příznivých období ke snižování rozpočtových schodků a budou v této době usilovat o přebytky. Příznivá období jsou chápána jako období, kdy skutečný výkon ekonomiky je příznivější než předpokládáný.

Země by měly upřít pozornost na dostatečné snižování svého zadlužení a dosáhnout alespoň výše 60% HDP jako „uspokojivé“ úrovně dluhu.

Procedurální změny

Země eurozóny a země ERM II. by měly snižovat deficity svých rozpočtů o 0,5 % HDP ročně.

Země zavádějící strukturální změny (především penzijní reformy) se mohou vyhnout plnění svých střednědobých fiskálních cílů, aniž by jim hrozily sankce.

Ministři financí zemí eurozóny budou revidovat rozpočtový vývoj a implementaci alespoň jednou ročně.

Definice negativního vývoje ekonomiky, která umožňuje schodkové hospodaření, byla místo dosavadního dvouprocentního meziročního poklesu HDP změněna na jakýkoliv pokles HDP nebo i ztrátu výkonu ekonomiky v období, kdy růst HDP je blízký nulovým hodnotám.

Dodatečné možnosti změn, které nepodléhají sankcím

Země mají příležitost získat více času k dosažení rozpočtové rovnováhy v případě, že zavádějí reformy, jejichž pozitivní vliv na ekonomický a sociální vývoj se projeví až v delším časovém horizontu.

Země, která se proviní, bude mít období šesti (namísto čtyř) měsíců ke sjednání rozpočtové nápravy poté, co obdrží varování (tzv. modrý dopis) od Evropské komise.

Termín pro snížení růstu deficitu je jeden rok po zjištění, že deficit je nadměrný. V případě výše uvedených okolností může být tato lhůta prodloužena o jeden rok.

Kontrola a monitoring procesu plnění změněných pravidel Paktu stability a růstu

Systém dohledu nad národními rozpočty bude reformován – například vzniknou místní rozpočtové úřady, které budou doplňovat analýzy EU.

Rozpočtová data by měla být kvalitnější a členskými státy budou hrozit sankce v případě, že tato data nebudou podle pravidel zveřejňovat.

Závěrem

Evropská rada dala fiskálně méně disciplinovaným zemím šanci, kterou dosud neměly. V zásadě beztestně budou moci řešit a vyřešit své vnitřní problémy, které jim způsobují schodky jejich veřejných rozpočtů. Závěry Rady budou následně převedeny do podoby konkrétního scénáře a opatření Evropskou komisí. Jedná se o velkorysé gesto prosazené silnými a teprve čas ukáže, zda pod tímto režimem se přístup silných ke zlepšení svých fiskálních pozic zlepší, anebo zda dojde k tomu, že tento velkorysý postoj bude zneužit a promrhán.

V měsíci dubnu a na počátku května jakoby se s akcemi spojenými s problematikou Evropské unie roztrhl pytel. Zájemci o evropské záležitosti si jistě v široké nabídce seminářů, konferencí, kongresů či workshopů vyberou. Zajímavé akce se budou vztahovat k čerpání peněz ze Strukturálních fondů, boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu či k problematice veřejných zakázek na komodity zbrojního a obranného průmyslu v EU.

datum	místo konání	charakteristika akce
14.-15.4.2005	Paříž, Francie	„Jak získat prostředky z evropských fondů“; seminář organizace Welcomeurope: http://www.welcomeurope.com/default.asp?id=2210&idform=39
14.-17.4.2005	Wroclaw, Polsko	„Zdravotně postižení a usnadňující prostředky“; konference v rámci projektu Bridge: http://karl.aegee.rwth-aachen.de/calendar.nsf/ID/QBR0504THEE?Open
17.-19.4.2005	Nice, Francie	Mezinárodní dopravní finanční summit organizovaný asociacemi ASECAP a IBTTA: http://www.asecap.org/pdf_files/INTERNATIONAL-FINANCE-SUMMIT.pdf
18.4.2005	Brusel, Belgie	„Otevření národních veřejných zakázek v oblasti obranného průmyslu v EU“; kulatý stůl organizace New Defence Agenda: http://www.forum-europe.com/conferences_ataglace.asp?ConfId=320
18.-20.4.2005	Barcelona, Španělsko	Jarní konference 2005 Evropské konkurenční telekomunikační asociace ECTA: http://www.ectaportal.com/html/index.php?pgd=events_article&rec=410
19.4.2005	Brusel, Belgie	„Noví členové, nové trhy – Dosažení konkurenceschopnosti prostřednictvím inovací evropského řetězce dodávky potravin“; workshop organizace FPME: http://www.fpme.com/workshop/
19.-20.4.2005	Brusel, Belgie	3. výroční konference o klimatických změnách organizovaná společností EU Conferences: http://www.euconferences.com/climatechange05.htm
20.-22.4.2005	Nice, Francie	13. technický seminář federace FEFCO: http://www.fefco.org/index.php?id=109
21.-22.4.2005	Maastricht, Nizozemí	„Proti praní špinavých peněz a financování terorismu – poslední vývoj“; seminář Evropského institutu veřejné správy (EIPA): http://www.eipa.nl/activities/05/33101_21Apr/en/invitation.htm
25.4.2005	Düsseldorf, Německo	4. mezinárodní kongres výrobců oceli pro obaly organizovaný asociací APEAL: http://www.apeal.org/Contents/Base03.html
25.4.2005	Brusel, Belgie	„Bojují Amerika a Evropa stejnou válku proti teroru?“; seminář think-tanku Friends of Europe: http://www.friendsofeurope.org/conf_ataglace.asp?ConfId=374&page=home
25.-26.4.2005	Brusel, Belgie	„Nanotechnologie – témata pro podnikání“; seminář organizovaný společností EU Conferences: http://www.euconferences.com/nanotechnology05.htm
26.-27.4.2005	Helsinky, Finsko	BioFinland 2005; kongres o biotechnologiích organizovaný Finnish Bioindustries: http://www.biofinland.fi/
27.-29.4.2005	Lucemburk, Lucembursko	„Zesílení spravedlnosti, svobody a bezpečnosti“; seminář Evropského institutu veřejné správy: http://www.ettk.ee/et/koolitus/2005/04/item21098
28.4.2005	Brusel, Belgie	„Nová agenda pro evropské podnikatelské asociace“; konference organizovaná společností Kellen: http://www.kelleneurope.com/euroconference/2005_agenda.html
2.-3.5.2005	Paříž, Francie	„Naplnění budoucnosti – bezpečnost, stabilita, rozvoj“; výroční fórum 2005 Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj: http://www.oecd.org/site/0_2865_en_21571361_34225293_1_1_1_1_1_00.html
9.-10.5.2005	Trier, Německo	„Současný vývoj komunitárního práva“; konference Akademie evropského práva (ERA): http://www.era.int/web/en/html/nodes_main/4_2127_474/By%20Topic/conferences_BusinessLaw/5_1796_537.htm
11.-12.5.2005	Brusel, Belgie	„Budoucnost jaderné energie v Evropě“; konference organizovaná společností EU Conferences: http://www.euconferences.com/nuclearenergy05_intro.htm
12.-13.5.2005	Maastricht, Nizozemí	„Politika hospodářské soutěže v elektrárněnictví“; seminář Evropského institutu veřejné správy: http://www.eipa.nl/activities/05/32602_12May/en/invitation.htm

Statistické okénko

Statistické okénko v tabulkové formě zobrazuje důležité makroekonomické a finanční ukazatele zemí nově přistoupivších do Evropské unie se zřetelem na kritéria definovaná v Maastrichtské smlouvě: meziměsíční, meziroční a průměrnou inflaci, indikátory deficitu schodku státního rozpočtu a státního dluhu vyjádřených v poměru k HDP a volatilitu devizových kurzů národních měn k euro. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU.

Cenový vývoj

	Meziměsíční inflace v %			Meziroční inflace v %			Průměrná meziroční inflace v %		
	XII-04	I-05	II-05	XII-04	I-05	II-05	XII-04	I-05	II-05
EU	0,4	-0,5	0,3	2,4	2,0	2,1	2,1	2,1	2,2
EU - minimum	-	-	-	-	-	-	0,7	0,7	0,7
ČR	0,0	0,6	0,0	2,5	1,5	1,4	2,6	2,6	2,5
Estonsko	0,2	-0,2	0,6	4,8	4,2	4,6	3,0	3,0	3,7
Kypr	0,2	-2,3	-0,4	3,9	2,8	2,4	1,9	1,9	2,1
Litva	-0,1	0,0	0,2	2,8	2,8	3,2	1,2	1,2	1,9
Lotyšsko	0,3	0,7	0,9	7,4	6,7	7,0	6,2	6,2	6,6
Maďarsko	0,0	0,8	0,6	5,5	3,9	3,4	6,8	6,8	6,2
Malta	1,0	-0,6	0,6	1,9	1,9	2,5	2,7	2,7	2,6
Polsko	0,0	0,0	-0,1	4,4	3,8	3,5	3,6	3,6	3,9
Slovensko	-0,1	1,7	0,2	5,8	3,1	2,6	7,4	7,4	6,5
Slovinsko	-0,5	-0,5	0,7	3,3	2,3	2,8	3,7	3,7	3,4

Pozn.: založeno na bázi harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP); průměrná meziroční inflace je dvanáctiměsíční klouzavý průměr meziroční změny harmonizovaného indexu spotřebitelských cen; EU – minimum je průměr průměrné inflace ve třech členských státech EU s její nejnižší hodnotou. Zdroj: Eurostat

Fiskální vývoj

	Deficit veřejných rozpočtů k HDP v %			Veřejný dluh k HDP v %		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
EU-25	-2,2	-2,8	-2,6	62,7	64,3	63,8
ČR	-6,8	-11,7	-3,0	30,7	38,3	37,4
Estonsko	1,4	3,1	1,8	5,3	5,3	4,9
Kypr	-4,5	-6,3	-4,2	65,2	69,8	71,9
Litva	-1,5	-1,9	-2,5	22,4	21,4	19,7
Lotyšsko	-2,7	-1,5	-0,8	14,1	14,4	14,4
Maďarsko	-8,5	-6,2	-4,5	55,5	56,9	57,6
Malta	-5,9	-10,5	-5,2	62,7	71,8	75,0
Polsko	-3,6	-4,5	-4,8	41,2	45,4	43,6
Slovensko	-5,7	-3,7	-3,3	43,3	42,6	43,6
Slovinsko	-2,4	-2,0	-1,9	29,5	29,4	29,4

Pozn.: na základě standardu ESA 95; zdroj: Eurostat

Volatilita devizových kurzů národních měn k euro

	Za posledních 24 měsíců			Za posledních 12 měsíců		
	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %
Česká koruna	31,67	+8,0	-4,9	31,20	+6,4	-5,1
Estonská koruna	15,65	+0,0	+0,0	15,65	+0,0	+0,0
Kyperská libra	0,583	+1,4	-0,9	0,581	+1,0	-0,9
Litevský litas	3,453	+0,0	-0,0	3,453	+0,0	-0,0
Lotyšský lat	0,662	+6,8	-5,2	0,672	+3,9	-3,7
Maďarský forint	252,8	+4,7	-7,7	248,0	+2,7	-3,3
Maltská lira	0,428	+2,1	-1,5	0,429	+1,2	-1,3
Polský zlotý	4,445	+14,7	-9,9	4,344	+12,1	-9,7
Slovenská koruna	40,33	+7,4	-4,8	39,47	+5,1	-2,4
Slovinský tolar	237,5	+2,4	-1,0	239,6	+0,5	-0,2

Pozn.: průměrný kurz je prostý aritmetický kurz měny daného státu k euro v uvedeném období, odchylka maximum je procentní odchylka maximálního kurzu v daném období od průměru, odchylka minimum je procentní odchylka minimálního kurzu od průměru, zdroj: ECB. Referenční období končí k 31.3.2005.

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

